

Άρωμα λεμόνι

ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΠΟΜΜΕΡ

Άρωμα λεμόνι

ΩΚΕΑΝΙΔΑ

*Στον αγαπημένο φίλο και συνεργάτη μου
Παναγιώτη Καποδίστρια*

1η έκδοση: Ιούνιος 2015

Επιμέλεια: Στέλλα Βρετού
Τυπογραφική διόρθωση: Γιώργος Γιαννούσης

© 2015, Αντιγόνη Πόμμερ
© 2015, για την ελληνική γλώσσα
Εκδόσεις «Ωκεανίδα»
Δερβενίων 38, 106 81 Αθήνα, τηλ. 210.38.06.137
www.oceanida.gr
email: info@oceanida.gr

Ηλεκτρονική στοιχειοθεσία-Σελιδοποίηση: Εκδόσεις «Ωκεανίδα»

ISBN 978-960-410-756-8

Λάζαρος Πετράκης

ΗΤΑΝ ΕΝΟΧΟΣ. ΔΕΝ ΔΙΚΑΣΤΗΚΕ ΠΟΤΕ. Κι όμως πέ-
ρασε όλη τη ζωή του πίσω από τα νοητά κάγκελα
που κατασκεύασε ο ίδιος κι απ' όπου δεν μπόρεσε ποτέ
να αποδράσει. Τώρα είχε έρθει η ώρα να πληρώσει. Το
έγκλημά του το γνώριζε μόνο ο ίδιος. Το μόνο που έμε-
νε ήταν να ομολογήσει, να μετανοήσει και να ζητήσει
συγχώρεση.

Μόλις είχε αρχίσει να χαράζει στο Μανχάταν. Με
το βλέμμα καρφωμένο στη γραμμή του ορίζοντα, που
με μια φούξια πινελιά χώριζε τη μέρα από τη νύχτα,
ο Λάζαρος Πετράκης σκεφτόταν ότι ήταν η τελευταία
φορά που έβλεπε αυτό το θέαμα από το παράθυρο του
ουρανοξύστη όπου ζούσε τα τελευταία δέκα χρόνια. Στα
χέρια του κρατούσε δύο αεροπορικά εισιτήρια. Προσπά-
θησε να είναι ψύχραιμος, αλλά η συγκίνησή του ήταν
ολοφάνερη. Το ήξερε ότι δεν θα γυρνούσε στον τόπο
αυτό. Δεν του το επέτρεπε η ηλικία του. Το ταξίδι αυτό
θα ήταν χωρίς επιστροφή.

Πυκνά σύννεφα βιάστηκαν να κρύψουν τις πρώτες
ροδοκόκκινες ακτίνες του ήλιου, που πάσχιζε να δώσει

χρώμα στην πόλη· μια πόλη κουρασμένη, ξενυχτισμένη, όμως γεμάτη ενέργεια ταυτόχρονα. Κάθε ξημέρωμα, με το πρώτο φως, έβγαζε το παχύ μακιγιάζ που έκρυβε την ηλικία της. Οθόνες τεράστιες φώτιζαν τους δρόμους και μουσική ακουγόταν όλη τη νύχτα από τα μπαράκια που ήταν το ένα δίπλα στο άλλο. Δεν την άφηναν να ησυχάσει. Οι νότες έφταναν πολλές φορές στον ογδοηκοστό όροφο του διαμερίσματος του Λάζαρου Πετράκη, διαμελισμένες από την απόσταση και άχρωμες, χωρίς καμία μελωδία. Την κοίταξε με δέος από ψηλά και το βλέμμα του χάθηκε ανάμεσα στους ουρανοξύστες που συναγωνίζονταν ο ένας τον άλλον σε κομψότητα και μπόι.

Είχαν περάσει πολλά χρόνια από τότε που έφτασε στην Αμερική. Έφηβος ήταν όταν οι γονείς του τον οδήγησαν σ' αυτή τη χώρα· παιδί αγροτών που δεν μπόρεσαν να ορθοποδήσουν μετά τη λήξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Οι γονείς του πάλεψαν για αρκετά χρόνια, αλλά η πείνα ήταν πιο δυνατή από την επιθυμία τους να μείνουν στο χωριό τους. Όταν κατάλαβαν ότι δεν είχαν άλλη επιλογή, αποχωρίστηκαν το χωριό τους, τον Πλάτανο, με μεγάλο πόνο. Ο Λάζαρος ακόμα θυμόταν τον όρκο που έδωσε μόλις πάτησε το πόδι του στην Αμερική: «Με την πρώτη ευκαιρία θα γυρίσω πίσω, κοντά της». Ο λόγος που ήθελε τόσο πολύ να γυρίσει στο χωριό του είχε γυναικείο όνομα. Όμως δεν κράτησε τον όρκο του. Παρασύρθηκε από την ίδια τη ζωή, που του χαμογελούσε. Ήταν μόλις δεκαεπτά χρονών. Ο ρυθμός της πόλης αυτής ήταν πιο γρήγορος από της καρδιάς του, οι συγκινήσεις εντονότερες. Για κάμποσο καιρό φαινόταν να ξεχνιέται, να χάνεται στην

πολύχρωμη βουή, ενώ πια η αγαπημένη του όλο και πιο σπάνια ερχόταν στο μυαλό του. Όσπου έφτασε η μέρα που δεν θυμόταν πότε και γιατί ορκίστηκε. Τα χρόνια πέρασαν. Η ζωή τού τα έφερε βολικά. Σπούδασε, ενώ ταυτόχρονα δούλευε με τον πατέρα του σε μια κονσερβοποιία. Ήταν εργατικός και έξυπνος. Μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα κατάφερε να αποκτήσει απόλυτη εξειδίκευση στο αντικείμενο. Η διεύθυνση της εταιρίας πρόσεξε αυτόν το νεαρό, που σε λίγο διάστημα ήταν σε θέση να διευθύνει ολόκληρο το τμήμα παραγωγής, και του έδωσε την ευκαιρία: θέση διευθυντική στη νέα μονάδα παραγωγής που δημιουργήθηκε. Είχε τελειώσει τις σπουδές του στα οικονομικά και στα είκοσι πέντε χρόνια του είχε ήδη στήσει την πρώτη δική του επιχείρηση κονσερβοποιίας, τολμώντας ένα αρκετά υψηλό δάνειο· μικρή παραγωγή στην αρχή, αρκετή ωστόσο για να τον κάνει να ορθοποδήσει οικονομικά, γεγονός που του επέτρεψε να στρέψει το βλέμμα του σε κάτι που ονειρευόταν από καιρό: στον τουρισμό. Ίδρυσε μια αλυσίδα ξενοδοχείων – στην Αμερική αρχικά και στην πορεία επεκτάθηκε σε όλο τον κόσμο. Ο Λάζαρος Πετράκης ήταν ένας επιτυχημένος, όμορφος εργένης. Ήταν πλούσιος. Πολύ πλούσιος. Ιδανικός στόχος για τις γυναίκες. Αρχισε να βγαίνει, να διασκεδάζει και να απολαμβάνει όσα δεν έζησε ως παιδί, ως έφηβος. Δεν στερήθηκε τις γυναίκες, ήταν σε κάθε βήμα του στο πλάι του. Για έναν περίεργο λόγο καμία σχέση του δεν οδηγήθηκε σε γάμο. Λες και κάποια κατάρρα τον εμπόδιζε να φτιάξει τη δική του οικογένεια. Η επιτυχία τού χάρισε δύναμη, κύρος. Ο λόγος του μετρούσε και ο ίδιος έγινε μια υπολογίσιμη δύναμη παγκοσμίως. Κι

όσο αναγνωριζόταν τόσο η συμπεριφορά του γινόταν και πιο αλαζονική.

Όλα αυτά ως το χριστουγεννιάτικο πρωινό που άλλαξε την πορεία της ζωής του. Ο Λάζαρος Πετράκης εκείνα τα Χριστούγεννα αποφάσισε να αγοράσει ο ίδιος τα δώρα για τους φίλους του. Είχε χιονίσει και ο δυνατός αέρας έκανε πιο τσουχτερό το κρύο. Οι δρόμοι και οι βιτρίνες των καταστημάτων ήταν στολισμένα χριστουγεννιάτικα. Επισκεπτόταν χρόνια το κατάστημα που επισκέφτηκε και σήμερα. Όλοι εκεί γνώριζαν τον Λάζαρο Πετράκη. Σχεδόν σε καθημερινή βάση μαζεύονταν εκεί ζητιάνοι και άλλοι αναξιοπαθείς, με την ελπίδα να τους δώσει, αν εμφανιζόταν, ελεημοσύνη.

Η μαύρη λιμουζίνα σταμάτησε ακριβώς στην είσοδο του καταστήματος. Ο οδηγός πετάχτηκε έξω και έτρεξε να ανοίξει την πόρτα στον Λάζαρο Πετράκη. Εκείνος βγήκε τυλίγοντας το μαύρο κασκόλ του γύρω από το λαιμό του. Κόντευε τα σαράντα και εξακολούθουσε να είναι το ίδιο ή και περισσότερο γοητευτικός με τους ελαφρά γκριζαρισμένους κροτάφους του. Προχώρησε προς την είσοδο με αγέρωχο ύφος, όταν τον πλησίασε, με γρήγορο βήμα, ένα παιδί γύρω στα δώδεκα και στάθηκε μπροστά του σχεδόν με αυθάδεια. Φορούσε ένα φθαρμένο χοντροκομμένο παλτό, που σίγουρα κάποιος του το είχε δώσει, αφού τα μανίκια κάλυπταν τις παλάμες του και το μήκος του σκέπαζε τους αστραγάλους του. Στο κεφάλι του, ένα πλεκτό πράσινο σκουφί άφηνε να ξεπροβάλλει άτακτα μια σγουρή μαύρη μπούκλα. Του μίλησε ελληνικά. Ο Λάζαρος Πετράκης σάστισε για λίγο, ενώ ταυτόχρονα, ακούγοντας τη μητρική του γλώσσα, ένιωσε ένα

δυνατό τράβηγμα στα σωθικά του. Χρόνια τώρα δεν μιλούσε ελληνικά. Προσπαθούσε να απωθήσει οτιδήποτε του θύμιζε την πατρίδα του, την καταγωγή του. Είχε παλέψει σκληρά για να ξεχάσει. Και πίστευε ότι τα είχε καταφέρει. Ως εκείνο το πρωινό.

«Ξέρω ότι είστε Έλληνας», του είπε ο μικρός. «Θέλω να δουλέψω γιατί, αν δεν το κάνω, θα κλέψω», συνέχισε με θάρρος.

Το μούτρο του ήταν βρόμικο· δυο μάτια απελπισμένα μα έτοιμα να επιβιώσουν τον κοιτούσαν επίμονα. Η απειλή φαινόταν αστεία. Ο Λάζαρος Πετράκης τον κοίταξε ακόμα μια φορά. Εστίασε το βλέμμα του στα πόδια του. Ίσα που φαινόταν κάτω από το μακρύ παλτό του. Ανατρίχιασε. Ήταν ξυπόλυτος και πατούσε πάνω στο φρεσκοστρωμένο χιόνι.

«Έλα μαζί μου», του είπε, χωρίς να του χαρίσει κάποιον χαμόγελο, για να μη φανεί η συγκίνησή του, και προχώρησε προς την είσοδο ενός καφέ.

«Δεν με αφήνουν να μπω».

«Μαζί μου μπορείς να μπεις παντού».

Ο μικρός τον ακολούθησε με δειλά βήματα. Κάθισαν και ο Λάζαρος Πετράκης παρήγγειλε γάλα, γλυκά και τοστ. Ο μικρός δεν είπε κουβέντα. Μίλησε μόνο όταν κατάπιε την τελευταία μπουκιά.

«Με λένε Θάνο και θέλω να δουλέψω».

«Είσαι πολύ μικρός για να σε προσλάβω», του εξήγησε ο Πετράκης και σηκώθηκε νιώθοντας τα μάτια του να γεμίζουν δάκρυα. Έβαλε το χέρι του στην τσέπη, του έδωσε κάμποσα δολάρια και βιάστηκε να φύγει.

Σκέφτηκε να γυρίσει το κεφάλι του πίσω να τον κοιτάξει, αλλά δεν το έκανε. Η ζημιιά είχε γίνει. Εκείνο

το ατίθασο μουτράκι είχε καταφέρει να ξυπνήσει το παρελθόν. Τη νύχτα, οι μνήμες ξύπνησαν μία-μία, σαν πυρακτωμένα σίδηρα: η πατρίδα του, το χωριό του, η αγαπημένη του, το παιδί του, ο όρκος του.

Από εκείνη τη στιγμή δεν μπόρεσε να ησυχάσει. Ήταν η πρώτη φορά που παραδέχτηκε ότι εκείνη είχε αγαπήσει όσο τίποτε άλλο στον κόσμο. Η σκέψη του παιδιού του τού έκαψε τα σωθικά. Τότε σκέφτηκε τον Θάνο, να μεγαλώνει μόνος στους δρόμους, κινδυνεύοντας. Το δικό του παιδί πού βρισκόταν; Γιατί το είχε απαρνηθεί;

Εκείνο το βράδυ δεν κατάφερε να κοιμηθεί. Εφιάλτες, με μορφή παιδιών που τον κοιτούσαν στα μάτια ικετευτικά, τάραζαν τον ύπνο του. Πεταγόταν ιδρωμένος και με την καρδιά του να σφυροκοπά. Τα μάτια του έκαιγαν. Η ανάσα του έμοιαζε να κόβεται. Έμεινε ξαπλωμένος, μέχρι που τα μάτια του έκλεισαν από την κούραση και την ένταση. Ένωσε μια γλυκιά ζέστη να τυλίγει το κορμί του. Χαλάρωσε. Ένα απαλό χάδι στο πρόσωπο τον βύθισε ακόμα πιο πολύ στον ύπνο. Πίσω από τα βλέφαρά του ήρθε η αγαπημένη του. Αυτή που εγκατέλειψε τότε στο χωριό. Του χαμογέλασε και τον φίλησε. Ευφορία ταξίδεψε σε όλο του το κορμί, αφήνοντας μια αίσθηση ανατριχίλας. Χαμογέλασε στην καλή του, έσφιξε τα μάτια για να κρατήσει τη στιγμή και, όταν χαλάρωσε, εκείνη είχε τη μορφή του παιδιού που συνάντησε το προηγούμενο πρωινό. Μόνο που δεν χαμογέλουσε. Δάκρυα έτρεχαν από τα μάτια του.

Ξύπνησε αμέσως. Έξω ήταν ακόμα σκοτάδι. Σηκώθηκε από το κρεβάτι, πήρε μόνος το αυτοκίνητό του και στάθηκε μπροστά από το κατάστημα όπου

την προηγούμενη μέρα συνάντησε τον μικρό. Βγήκε στο δρόμο κι έψαξε με το βλέμμα του. Είχε αρχίσει να ξημερώνει. Τον βρήκε να κοιμάται κάτω από ένα υπόστεγο, τυλιγμένος με το φθαρμένο παλτό του. Τον πλησίασε. Φοβόταν μήπως είχε πεθάνει από το κρύο. Έσκυψε πάνω του και τον σκούνηξε. Δεν θα ξεχνούσε ποτέ την έκφραση των ματιών του παιδιού μόλις τον είδε. Η σκιά που τα σκέπαζε χάθηκε μονομιάς. Σηκώθηκε και έδωσε το χέρι του στον Λάζαρο Πετράκη. Τα παγωμένα δάχτυλά του, μακριά και λεπτά, τυλίχτηκαν στην παλάμη του.

«Πιάνω δουλειά;»

«Όχι, μικρέ. Πας σχολείο και, αν κρίνω από τα χέρια σου, ή πιανίστας θα γίνεις ή χειρουργός», του ανακοίνωσε και τον οδήγησε στο αυτοκίνητο.

Ο Θάνος μεγάλωσε σε ένα διαμέρισμα κοντά στο δικό του, με μια εσωτερική γυναίκα να τον προσέχει. Σπούδασε ιατρική και έγινε ο προσωπικός γιατρός του Λάζαρου Πετράκη. Πάντα ένωθε ευγνωμοσύνη γι' αυτόν, αλλά δεν κατάλαβε ποτέ ότι κι ο Λάζαρος Πετράκης τού όφειλε ένα τεράστιο ευχαριστώ· ένα ευχαριστώ γιατί του θύμιζε ότι ήταν άνθρωπος.

Άνοιξε την πόρτα του διαμερίσματός του και προχώρησε προς το ασανσέρ. Δυο δάκρυα κύλησαν στα μάγουλά του. Τα σκούπισε με περηφάνια. Άφηνε πίσω του μια ζωή εβδομήντα χρόνων, όπως ακριβώς είχε αφήσει μια ζωή δεκαεπτά χρόνων στο χωριό του, όταν έφυγε για την Αμερική. Μόνο που τότε τα δάκρυα ήταν πολλά. Τουλάχιστον στην αρχή. Πέρασαν κάμποσα χρόνια για να συνειδητοποιήσει πόσο πολύ αγαπούσε εκείνη τη γυναίκα και ήταν η προσμονή της επιστροφής που τον

κρατούσε ζωντανό και του έδινε κουράγιο να ψάχνει να τη βρει και να ελπίζει.

Ο Μπεν, ο οικονόμος του, τον ακολούθησε σιωπηλός. Στάθηκε πλάι του μπροστά στην πόρτα του ασανσέρ και βάλθηκε να ισιώνει το μαντιλάκι στο τσεπάκι του σακακιού του Λάζαρου Πετράκη. Του έριξε μια ματιά από πάνω ως κάτω. Ήταν άψογα ντυμένος, όπως πάντα. Το κοστούμι του, από το πιο φίνο κασμίρι, χάριζε κομψότητα στο λεπτό κορμί του και το λευκό πουκάμισο φώτιζε το γερασμένο πρόσωπό του, δίνοντάς του λάμψη. Η μπορντό γραβάτα του, ασορτί με το μαντιλάκι, έδινε μια δόση αισιοδοξίας, σοβαρότητας, αλλά και λεπτού γούστου. Η ματιά του Μπεν ακολούθησε τη γραμμή του παντελονιού και έφτασε στα παπούτσια του Λάζαρου Πετράκη, για να διαπιστώσει ότι ήταν καλογουαλισμένα, σχεδόν καινούργια. Ίσως και να μην τα είχε φορέσει ποτέ.

Ο Μπεν τού χαμογέλασε. Πάντα τον φρόντιζε· τα τελευταία είκοσι χρόνια ήταν δίπλα του σε κάθε βήμα. Ήταν αρκετά μεγάλος πια ο Λάζαρος Πετράκης για να ζει μόνος του. Του πρόσφερε το χέρι του για να τον βοηθήσει να βγει από το ασανσέρ, αλλά αυτός αρνήθηκε ευγενικά. Πρόσεξε τη συγκίνησή του, την ταραχή του. Ήταν σίγουρος ότι δεν λυπόταν που έφευγε, αλλά ότι έτρεμε στην ιδέα της επιστροφής. Στα χρόνια που δούλεψε δίπλα του είδε ότι πίσω από το πρόσωπο του επιτυχημένου επιχειρηματία κρυβόταν μια ευαίσθητη και τρυφερή καρδιά. Ο Μπεν ήταν στην υπηρεσία του από πολύ νέος. Ήταν αφοσιωμένος και περιποιητικός μαζί του. Αλλά και ο Λάζαρος Πετράκης βρήκε στο πρόσωπο του Μπεν το παιδί που δεν γνώρισε.

Στην είσοδο του ουρανοξύστη ένα πολυτελές μαύρο αυτοκίνητο περίμενε με την πίσω πόρτα ανοιχτή. Ο Μπεν τον βοήθησε να μπει και ο ίδιος κάθισε στη θέση του συνοδηγού.

«Πάμε αεροδρόμιο», απευθύνθηκε στον οδηγό, προσπαθώντας να δώσει μια εύθυμη νότα στη φωνή του.

Η μέρα ήταν βροχερή. Τα σύννεφα πύκνωναν στον ουρανό και έκρυσαν όσο γαλάζιο είχε απομείνει ανάμεσα στους ουρανοξύστες. Ο δυνατός άνεμος διέλυε σιγά-σιγά την αχλή που δυσκόλευε την ορατότητα. Ο ουρανός δεν άργησε να γίνει σαν μολύβι: στέρεος, αμετακίνητος. Ο αέρας σταμάτησε και η υγρασία έπνιγε τα σωθικά. Ξέσπασε καταιγίδα. Οι σταγόνες της βροχής έπεφταν χοντρές πάνω στο παρμπρίζ του αυτοκινήτου, χωρίς οι υαλοκαθαριστήρες να προλαβαίνουν να τις σκουπίσουν. Η ατμόσφαιρα έγινε αποπνικτική. Σε όλη τη διαδρομή ως το αεροδρόμιο κανείς δεν άλλαξε κουβέντα μέσα στη μαύρη λιμουζίνα.

Ο Λάζαρος Πετράκης στάθηκε στην είσοδο του αεροδρομίου και κοίταξε πίσω του. Θέλησε να κρατήσει αυτή την εικόνα στο μυαλό του ως την τελευταία από τη ζωή του σε αυτή τη χώρα. Ένας βαθύς αναστεναγμός βγήκε από τα χείλη του. Πήρε μια βαθιά ανάσα, σήκωσε τους ώμους του και αμέσως προχώρησε ευθυτενής ως το γκισέ της αεροπορικής εταιρίας με την οποία θα ταξίδευε. Αν και ο Μπεν τον παρότρυνε να περιμένει στο σαλονάκι, αυτός προτίμησε να σταθεί ανυπόμονος στην ουρά· όρθιος, με τεντωμένο το σώμα του, έτσι που θα το ζήλευε και έφηβος. Τίποτα από την εμφάνισή του δεν πρόδιδε την ηλικία του. Οι ρυτίδες στο πρόσωπό του ήταν τόσο αχνές, που με δυσκολία τις διέκρινες.

Μόνο τα μαλλιά του δεν συμβάδιζαν με το υπόλοιπο παρουσιαστικό του. Στην απόχρωση του ασημιού, πρόσθεταν κύρος στο αριστοκρατικό παρουσιαστικό του. Το βλέμμα του, καρφωμένο στο γκισέ, παρακολουθούσε τις κινήσεις της υπαλλήλου που ετοιμάζε τις κάρτες επιβίβασης. Στηριζόταν ελαφρά στο σκαλιστό μπαστούνι του, με τα δάχτυλά του να παίζουν ανυπόμονα πάνω στην ασημένια λαβή.

Από τα ογδόντα επτά χρόνια του, τα εβδομήντα τα είχε ζήσει με ένα και μόνο όνειρο: να επιστρέψει στην Ελλάδα. Δεν το έκανε. Μήπως όμως έπρεπε να είχε γυρίσει νωρίτερα; Τότε που ήταν ακόμα νέος; Τότε που ήταν ακόμα παιδί; Δεν ήταν δική του απόφαση να φύγει. Ακολούθησε τους γονείς του χωρίς να φέρει αντιρρήσεις. Δεκαεπτά χρονών ήταν τότε. Δεν ήθελε να φύγει. Ήταν κι εκείνη. Την αγαπούσε σαν τρελός. Την είχε ερωτευτεί όπως μόνο ένας έφηβος μπορεί να ερωτευτεί. Για πάντα. Κι όμως φάνηκε δειλός. Και τώρα, λίγο πριν από το τέλος της ζωής του, όφειλε να ζητήσει μια συγγνώμη· όφειλε να έρθει αντιμέτωπος με τα μάτια της.

Δεν θα ξεχνούσε ποτέ τη μέρα που βρέθηκαν για τελευταία φορά, στα κλεφτά, όπως πάντα. Ήταν πολύ όμορφη. Είχε μια χλομάδα στο πρόσωπό της που την έκανε να μοιάζει εύθραυστη. Δεν είχε κουράγιο να της πει ότι θα έφευγε. Ήθελε μόνο να την αγκαλιάσει, να τη φιλήσει, να χαϊδέψει το στήθος της και να την κάνει δική του για άλλη μια φορά. Έσκυψε στο λαιμό της. Η μυρωδιά της, ανάκατη με άρωμα λεμονιού, θα τον ακολουθούσε σε όλη του τη ζωή. Οι σχέσεις τους είχαν προχωρήσει. Η λογική δεν ήταν ικανή να κρατήσει

τα κορμιά τους χώρια, παρόλο που η αγαπημένη του ήταν μόλις δεκαπέντε χρονών. Πρώτα οι καυτές ανάσες τους, μετά τα φιλά τους, που σκόρπιζαν σε όλο τους το σώμα, και μετά το ένστικτο που τους οδήγησε στην ολοκλήρωση.

Την είχε κοιτάξει με πόνο, δεν άντεχε να την αποχωριστεί. Ο πρώτος του έρωτας, η πρώτη του αγάπη, η μοναδική, όπως τόσο επιπόλαια μπορεί να αποκαλέσει μια σχέση ένας νέος, αλλά και που με τόση σοφία μπορεί να διαπιστώσει ένας γέρος.

Ένωσε τις άκρες των δαχτύλων της να του χαϊδεύουν το πρόσωπο και να μπλέκονται στα μαλλιά του. Θυμήθηκε τα μάτια της, που εκείνο το βράδυ ήταν βουρκωμένα. Τα κατάμαυρα μαλλιά της που έκαναν ακόμα πιο λευκό το πορσελάνινο δέρμα της και ξεχύνονταν άτσαλα πάνω στους ώμους της. Είχε χωθεί στην αγκαλιά της παρακαλώντας να σταματούσε ο χρόνος. Δεν τολμούσε να την κοιτάξει στα μάτια. Πώς θα ξεστόμιζε αυτό που επρόκειτο να συμβεί; Μίλησε εκείνη πρώτη χωρίς να ξέρει.

«Είμαι έγκυος», του είπε.

Αυτή η σκληρή έπαιζε κάθε βράδυ στα όνειρά του. Έβλεπε τα τρομαγμένα μάτια της, άκουγε την κομμένη ανάσα του. Ένωθε ξανά και ξανά το βάρος στους εφηβικούς του ώμους. Το φόβο που τρύπωσε στο κορμί του σαν φίδι.

«Θα δούμε τι θα κάνουμε», της απάντησε, ενώ ήξερε πολύ καλά ότι σύντομα θα έφευγαν. Δεν τόλμησε να της το πει. Δεν τόλμησε να μιλήσει στους γονείς του. Έφυγε σαν κλέφτης, σαν να μην την αγάπησε ποτέ, σαν να μην ήταν αυτός που έκανε έρωτα μαζί της. Σαν να μην ήταν αυτός ο πατέρας του παιδιού της.

Το ταξίδι έμοιαζε λυτρωτικό, αλλά αποδείχτηκε ο χειρότερος εφιάλτης της ζωής του. Από την πρώτη μέρα που έφυγαν, της έγραφε γράμματα μουςκεμένα στο κλάμα. Της ορκιζόταν ότι θα γυρνούσε πίσω, ότι την αγαπούσε. Της υποσχόταν όσα της άξιζαν. Τα γράμματα του όλα γύριζαν πίσω· δεν πήρε ποτέ απάντηση. Κλείστηκε στον εαυτό του. Τότε ήταν που έπιασε δουλειά με τον πατέρα του. Ήθελε να απασχολεί το μυαλό του, και το πανεπιστήμιο δεν ήταν αρκετό. Δούλευε σκληρά, ώρες ατέλειωτες, πολλές φορές διπλή βάρδια. Οι γονείς του ανησυχούσαν γι' αυτόν. Δεν είχε λόγο να εργάζεται τόσες ώρες. Τα οικονομικά τους είχαν καλύτερευσει. Όσο κι αν προσπάθησαν να βρουν τι τον βασάνιζε, δεν το κατάφεραν. Ο Λάζαρος Πετράκης συνέχιζε να γράφει στην αγαπημένη του, όμως τα γράμματα συνέχιζαν να γυρίζουν όλα πίσω. Αργότερα έμαθε από κάποιο συγχωριανό τους που τους επισκέφθηκε στην Αμερική ότι η αγαπημένη του είχε φύγει από το χωριό και ότι δεν έμαθε ποτέ κανείς κάτι για εκείνη. Ένωσε κάποια ανακούφιση. Δεν είχε να απολογηθεί σε κανέναν. Είχε προσπαθήσει να επικοινωνήσει μαζί της, αλλά δεν τα κατάφερε. Είχε κάνει την προσπάθειά του και ένιωθε καλά με τον εαυτό του. Ηρέμησε και αφέθηκε στους ρυθμούς της αμερικανικής πόλης.

Ο Θάνος ήταν αυτός που έβαλε τέρμα στη χαλαρή ζωή του. Δεν μπορούσε να καταλάβει γιατί είχε έρθει στη ζωή του αυτό το παιδί. Σκέφτηκε ότι μπορεί και να ήταν η τιμωρία του. Τα συναισθήματά του μπερδεύτηκαν κι εκείνο που τον προβλημάτιζε περισσότερο ήταν το βλέμμα του μικρού, που διείσδυε αδιάκριτα στο δικό του, ξεθάβοντας προκλητικά όλες τις μνήμες του.

Ο Θάνος ήταν η αλήθεια που αρνούσαν τόσα χρόνια. Ο Θάνος ήταν αυτός που στην πρώτη τους συνάντηση ξετρύπωσε την αγάπη στην ψυχή του και τον έφερε αντιμέτωπο μαζί της. Δεν θα ξεχνούσε ποτέ τα παγωμένα του δάχτυλα όταν έψαχνε να τον βρει. Ούτε θα ξεχνούσε την πρώτη μέρα που τον πήγε σχολείο. Τον είχε συνοδεύσει ο ίδιος και ήταν δίπλα του σε όλες τις προσπάθειές του, σαν πραγματικός πατέρας. Ένωθε ότι είχε αναλάβει τις ευθύνες του. Όμως και πάλι δεν ησύχαζε. Δεν ησύχασε ούτε όταν ο Θάνος πήρε το πτυχίο του στην ιατρική. Συγκινήθηκε, βούρκωσε, μα δεν ησύχασε. Ο Θάνος είχε έρθει στη ζωή του για να του θυμίσει εκείνην. Από τη μέρα που τον γνώρισε δεν πέρασε λεπτό που να μην τη σκέφτεται. Κοιμόταν και ξημέρωνε με το όνομά της. Δεν παντρεύτηκε ποτέ. Δεν απέκτησε δικά του παιδιά. Δεν του άξιζε τέτοια ευτυχία. Πίστευε ότι με αυτόν τον τρόπο τιμωρούσε τον εαυτό του. Μοναδική του συντροφιά ήταν μια ξεθωριασμένη φωτογραφία της, που τη φυλούσε σαν εικόνισμα στο πορτοφόλι του. Καμιά γυναίκα απ' όσες γνώρισε δεν πήρε τη θέση της. Οι σχέσεις του ήταν εφήμερες, με ημερομηνία λήξης. Ο Θάνος ήταν η αφορμή που άρχισε πάλι να προσπαθεί να τη βρει. Όσο κι αν έψαζε, δεν κατάφερε να βρει κάτι. Λες και είχε ανοίξει η γη και τους είχε καταπιεί· αυτή και το παιδί τους.

Ο Μπεν τού έδειξε τις κάρτες επιβίβασης που κρατούσε στα χέρια του. Ο Λάζαρος Πετράκης τον ακολούθησε στην έξοδο. Με αργά βήματα ανέβηκε τις σκάλες που οδηγούσαν στο αεροσκάφος. Χαμογέλασε με το ζόρι στην αεροσυνοδό που τον αναγνώρισε από προηγούμενα ταξίδια του, και την ακολούθησε στην

πρώτη θέση. Βολεύτηκε στο κάθισμά του και κοίταξε έξω από το παράθυρο. Ήθελε τόσο πολύ να απομονωθεί, να συγκεντρωθεί στο ταξίδι του, που δεν θα σταματούσε με την προσγείωση στο αεροδρόμιο της Αθήνας!

Οι τουρμπίνες του αεροπλάνου μούγκρισαν, καθώς το σκάφος ανέπτυσε ταχύτητα στο διάδρομο απογείωσης. Πήρε μια βαθιά ανάσα κι έκλεισε τα μάτια του. Ο Θάνος τον είχε προειδοποιήσει ότι δεν ήταν σε θέση να ταξιδέψει. Προσπάθησε να τον αποτρέψει, αλλά δεν τα κατάφερε. Ο Λάζαρος Πετράκης ήξερε ότι δεν είχε πολύ χρόνο μπροστά του. Έπρεπε να τη βρει. Έπρεπε να μάθει τι απέγινε. Δυο δάκρυα ξέφυγαν από τα μάτια του, καθώς το αεροπλάνο απογειωνόταν. Τα άφησε να κυλήσουν. Έκανε το σταυρό του και μια ευχή: να τη βρει ζωντανή.

Σάκης

ΠΑΝΤΑ ΜΙΣΟΥΣΕ ΤΙΣ ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΕΣ ΚΥΡΙΑΚΕΣ. Για έναν περίεργο λόγο του προκαλούσαν πάντα ασφυξία. Ακόμα κι αν ο ήλιος έλαμπε, ήταν πάντα γκρίζες, καταθλιπτικές. Ο Σάκης είχε την αίσθηση ότι ήταν ατέλειωτες, λες και ο χρόνος εκείνες τις μέρες έπαιζε ένα περίεργο παιχνίδι. Έμοιαζε να κυλά αργά, σ' ένα ρυθμό ράθυμο. Οι Κυριακές τού προξενούσαν ανεξήγητη μελαγχολία. Μια διάθεση να βυθιστεί στις σκέψεις του· να μείνει μόνος του, μέχρι οι δείκτες του ρολογιού να ενωθούν και να δείξουν μεσάνυχτα. Τότε ένας βαθύς αναστεναγμός έβγαινε από τα στήθια του, και αποκοιμιόταν ελπίζοντας ότι η επόμενη Κυριακή θα αργούσε να έρθει.

Τη φοβόταν αυτή τη μέρα της εβδομάδας. Ένωθε ότι ζούσε τον ίδιο εφιάλτη εδώ και χρόνια. Γνώριζε τα πάντα για εκείνη τη μέρα. Από τη στιγμή που θα άνοιγε τα μάτια του ως το βράδυ, οι ίδιες καταστάσεις θα επαναλαμβάνονταν με ευλαβική ακρίβεια. Γι' αυτό ξυπνούσε κακοδιάθετος, ανήσυχος. Το πουπουλένιο πάπλωμα εκείνη τη μέρα γινόταν ασήκωτο. Έμενε ξαπλωμένος

και στριφογύριζε κάτω από τα σκεπάσματα, φορώντας τις φανελένιες πιτζάμες του και προσπαθώντας να κλέψει λίγο χρόνο από τη μέρα· να μικρύνει τη διάρκεια της Κυριακής. Άπλωνε νωχελικά το χέρι του για να ανοίξει το ραδιόφωνο, που το έβαζε να παίζει χαμηλά, ίσα να κοροϊδεύει τη μοναξιά του. Έκλεινε τα μάτια και προσπαθούσε να αφουγκραστεί τη φωνή της θάλασσας, που έφτανε στο κλειστό παράθυρο και μπερδευόταν με τις απαλές νότες της μουσικής. Το μουρμουρητό από τα κύματα που έσκαγαν στην παραλία της Περαιάς ανακατευόταν με το σούρσιμο που κάνουν τα βότσαλα όταν παρασύρονται από το νερό. Φανταζόταν την παλινδρομική κίνηση των νερών. Άφηνε τον εαυτό του να παρασυρθεί από τον άγριο χορό της θάλασσας και να βυθιστεί στο μεγαλείο της. Όλη του η ζωή δεμένη με τη θάλασσα και την αλμύρα της, με το γαλάζιο και το λευκό. Φανταζόταν τους γλάρους να χορεύουν στον ουρανό με γαλήνιες, αρμονικές κινήσεις, στο ρυθμό της μουσικής κάποιου μεγάλου κλασικού συνθέτη. Μοναδική αίσθηση ελευθερίας.

Τις Κυριακές ήθελε να μένει μόνος. Συντροφιά στην απομόνωση που επέλεγε του κρατούσαν οι σκέψεις του. Αφού ήταν αναπόφευκτη η Κυριακή, ας ήταν μόνο γι' αυτόν. Πόσο του άρεσε να ονειρεύεται! Να ακολουθεί η σκέψη του το νοητό χορό των γλάρων και να μοιράζεται μαζί τους την ηδονή της αιώρησης... Ήξερε καλά ότι το όνειρό του δεν θα είχε διάρκεια. Όταν θα έφτανε στην κορύφωση, η φωνή της Μαρίας θα του το έκανε θρύψαλα. Και ο Σάκης έπρεπε να περιμένει την επόμενη ευκαιρία για να ταξιδέψει· να ξεφύγει. Σηκωνόταν αργά, με ένα αίσθημα απελπισίας. Ένιωθε εγκλωβισμένος

στη ζωή που είχε επιλέξει να ζει. Την υπόλοιπη μέρα έβρισκε παρηγοριά στο ψυγείο, όπου έθαβε την κατάθλιψη της μέρας.

Παλιότερα συνήθιζε να πηγαίνει στην εκκλησία. Τον ηρεμούσε. Είχε βρει εκεί μια διέξοδο. Από μικρός πήγαινε στην εκκλησία. Τελευταία, ούτε κι εκεί έβρισκε γαλήνη. Είχε ανακαλύψει τον θεό της ψυχής του και σε αυτόν πίστευε. Άραζε στο σπίτι και διάβαζε την εφημερίδα του ώρες ατέλειωτες, λες και ήθελε να τη μάθει απέξω. Ένα τσάι συντροφιά και τη Μαρία στα πόδια του να τον ζαλίζει με χιλιάδες ανούσια θέματα. Εκείνες τις ώρες ήθελε να ανάψει ένα τσιγάρο, να το καπνίσει με μια ρουφηξιά και να αφήσει τη στάχτη να πέσει σαν κιμωλία πάνω στο πανάκριβο χαλί. Πάνε χρόνια που το είχε κόψει, ύστερα από απαίτηση της Μαρίας. Η υγεία του ήταν το πρόσχημά της: το άσθμα του, αλλά και τα παραπανίσια κιλά. Δεν μπορούσε να καταλάβει γιατί το ενδιαφέρον της δεν τον άγγιζε. Αντίθετα, η στάση της του προκαλούσε ένα κύμα ψύχους, που του πλημμύριζε την ψυχή. Μερικές φορές δεν την αναγνώριζε. Την κοιτούσε λες και είχε μπει στο σπίτι του για πρώτη φορά. Τον εκνεύριζε ακόμα και η χροιά της φωνής της. Μακάρι να μη μιλούσε. Είχε βαρεθεί την γκρίνια της, τη μανία της με την τάξη και την καθαριότητα, τα άνοστα γλυκά της, τη μαγειρική της. Του άρεσε να τρώει βρόμικο στην παραλιακή και το έκανε κρυφά από τη Μαρία. Εδώ και κάτι χρόνια την είχε πιάσει μια λόξα με την υγιεινή διατροφή και τα βιολογικά προϊόντα. Μπορεί να είχε και δίκιο, αλλά, όπως και να 'χε, δεν ήταν το ίδιο νόστιμα με τα φαγητά που είχαν συνηθίσει να τρώνε. Γεμιστά χωρίς λάδι. Γίνεται; Ανέβαζε τη

χοληστερίνη το ψημένο λάδι. Ανέβαζε την πίεση το αλάτι. Το μεγάλο κακό έγινε όταν ανακάλυψε τα τριγλυκερίδια. Έκοψαν και το κρέας. Κινέζος κόντεψε να γίνει ο Σάκης από το πολύ ρύζι. Κι όσο η Μαρία πρόσεχε με υστερία τη διατροφή τους για να μην ανέβουν οι τιμές στις αιματολογικές εξετάσεις τους τόσο έπεφτε η λίμπιντο του Σάκη. Είχαν περάσει μήνες από την τελευταία φορά που κοιμήθηκαν μαζί. Πότε ο Σάκης και πότε αυτή αποκοιμιόνταν στον καναπέ μπροστά στην τηλεόραση. Στο πρόσωπό της διάβαζε την αποδοκιμασία. Τον γέμιζε ενοχές. Όπως ακριβώς έκανε και η μητέρα του, κάθε φορά που ο Σάκης έκανε κάτι που τη δυσαρεστούσε. Είχε μάθει από παιδί να φορτώνει όλα τα λάθη στον εαυτό του. Κι όταν οι ενοχές τον έπνιγαν, ένας δρόμος υπήρχε για να νιώσει καλύτερα: αυτός που οδηγούσε στο ψυγείο. Το άνοιγε και έτρωγε οτιδήποτε υπήρχε μέσα σ' αυτό.

Είχε κάνει πολλές προσπάθειες να αναθερμάνει τη σχέση τους. Την πήγε ταξίδια, της αγόρασε δώρα, της έστειλε λουλούδια, αλλά η Μαρία παρέμενε αδιάφορη. Ο ίδιος δεν ήξερε αν αποζητούσε την επανασύνδεση. Δεν ήξερε αν όσα έκανε ήταν απλά και μόνο για να γαληνεύει τις ενοχές του. Από την άλλη, η Μαρία ακολουθούσε μια πορεία που έμοιαζε να μην έχει γυρισμό. Κι όπως είχε κολλήσει με την υγιεινή διατροφή, αποφάσισε στα πενήντα της να σπουδάσει διατροφολόγος. Ο Σάκης δεν της έφερε αντίρρηση, πιστεύοντας ότι με αυτόν τον τρόπο θα εξασφάλιζε την ησυχία του, ιδιαίτερα τις ατέλειωτες χειμωνιάτικες Κυριακές. Τις Κυριακές με τη Μαρία.

Κυριακή έμελλε να είναι η μέρα που θα άλλαζε η

ζωή του ριζικά. Δεν είχε ανοίξει καν τα μάτια του, όταν άκουσε τη φωνή της γυναίκας του.

«Σήκω, σήμερα θα καθαρίσεις τη σοφίτα. Δεν χωράμε να μπούμε μέσα, άσε που είναι γεμάτη σκόνη. Αράχνες πιάσαμε... να μη σου πω ότι θα έχει και ποντίκια».

Ο Σάκης ένωσε τη φωνή της να πάλλεται μέσα στα τύμπανά του. Κουκούλωσε το κεφάλι του με το μαξιλάρι, αλλά και πάλι ο ήχος διαπερνούσε τα πούπουλα και έφτανε στο στόχο του σαν ηλεκτρικό τρυπάνι. Δεν είχε καμία διάθεση να ανέβει στη σοφίτα. Το απέφευγε συστηματικά τα τελευταία χρόνια. Ήταν το μόνο δωμάτιο του σπιτιού που δεν ήθελε να επισκεφτεί. Φοβόταν. Ήξερε πολύ καλά τι κρυβόταν εκεί μέσα και δεν ήθελε να το αντικρίσει. Έτρεμε να έρθει αντιμέτωπος με το παρελθόν, και μάλιστα τώρα που η σχέση του με τη Μαρία βρισκόταν σε μεγάλη καμπή. Μεγαλύτερη δεν γινόταν.

Η Μαρία μπήκε στο δωμάτιο και άνοιξε το παράθυρο. Ο ήλιος, κρυμμένος καλά πίσω από βαριά σύννεφα, άφησε μερικές ακτίνες του να τρυπώσουν γρήγορα μέσα. Τράβηξε το μαξιλάρι από το κεφάλι του και τον άφησε να προσπαθεί να συνηθίσει το πρωινό φως.

«Σου έφτιαξα τσάι. Πάρ' το κι ανέβα στη σοφίτα. Είναι δική σου δουλειά να την καθαρίσεις. Ας αφήνες να την καθαρίσει η γυναίκα που φέρνω... Έχω δικά μου πράγματα εκεί μέσα. Δεν θέλω κανείς να πειράζει τα πράγματά μου», τον ειρωνεύτηκε, επαναλαμβάνοντας τα λόγια του Σάκη κάθε φορά που προσπαθούσε να τον πείσει να φέρει κάποιον για να καθαρίσει τη σοφίτα. «Ήρθε λοιπόν η ώρα. Δεν αντέχω να σκέφτομαι ότι εκεί πάνω κάνουν πάρτι οι κατσαρίδες».